

Ràdio i podcast a l'ESO: proposta d'activitats

El *podcast* és una eina educativa interessant que aporta moltes possibilitats didàctiques a l'educació secundària (Celaya et al., 2019; Garzón & Fonseca, 2023). Pot utilitzar-se com un format diferent que complementi la classe magistral o altres materials didàctics, o de manera integrada, és a dir, fent que l'alumnat els dissenyi i els creï (Drew, 2017).

Aquest darrer ús fomenta la creativitat i el treball en equip (Freire, 2015), però, pot convertir-se en tot un repte per al professorat si no disposem de l'equip necessari i dels espais adequats: micròfons, taules de mescla, sales insonoritzades, etc.

Afortunadament, avui en dia la majoria d'estudiants de secundària disposen de dispositius electrònics que possibiliten l'elaboració de *podcast* a l'aula. Abans, però, és necessari que l'alumnat conegui algunes tècniques bàsiques d'edició i manipulació sonora i sàpiga com aplicar-les mitjançant les eines digitals escollides.

En aquest document es mostren algunes activitats enfocades a que l'alumnat de secundària adquireixi algunes habilitats bàsiques perquè siguin capaços d'elaborar els seus propis *podcasts*. Totes les activitats que es mostren van ser utilitzades en un projecte real de ràdio/*podcast* que es va portar a terme entre els anys 2017 i 2021 a l'escola Santa Dorotea de Barcelona. Al final del document s'inclouen enllaços als *podcasts* realitzats per l'alumnat i publicats a diferents plataformes.

A la següent taula es mostra la correlació entre els aspectes que es van treballar i les activitats proposades.

ASPECTES QUE ES TREBALLEN	ACTIVITAT
Gravació d'àudio	ACTIVITAT 1
Formats i eines de conversió d'àudio	
Locució radiofònica	
Retallar i moure mostres de so	ACTIVITAT 2
Fade in/out	
Volum i ganància	ACTIVITAT 3
Normalitzar mostres d'àudio	
Guió radiofònic	ACTIVITAT 4

ACTIVITAT 1

Activitat de gravació, locució i conversió d'àudio

1. **Grava** amb el teu mòbil 10" d'àudio on expliquis un d'aquests temes:
 - Imagina una imatge de silenci
 - Propòsits pel 2017
 - Una frase que t'hagi marcat
 - Recomana un lloc per viatjar
 - Una vegada a la vida m'agradaria...
 - M'encanta...
 - No hi ha dret que...
 - Ja va sent hora que...
 - No us perdeu (recomanacions culturals: pel·lícules, llibres, videojocs...)
 - 3 coses que t'emportaries a una illa deserta
 - Mai no (faria/aniria)...
 - Quan tingui 20 anys...
 - Si pogués ser un personatge fantàstic seria...
2. **Descarrega** l'arxiu d'àudio al teu ordinador
3. Obre el següent **convertidor** d'àudio online:
<http://online-audio-converter.com/es/>
4. **Converteix** l'arxiu d'àudio a .mp3
5. **Guarda'l** en un *pen drive* i **entrega'l** al professor.

Objectius:

- ✓ Aprendre a fer una gravació d'àudio amb uns mínims de qualitat (sense sorolls de fons i vocalitzant al parlar)
- ✓ Aprendre a convertir un arxiu d'àudio a .mp3

Tingues en compte...

- ✓ La gravació ha de començar amb el teu nom:
"Em dic ..."
- ✓ Quan facis la gravació intenta que no es sentin sorolls de fons, si es senten torna-ho a gravar.
- ✓ Vocalitza bé quan et gravis, s'ha d'entendre perfectament el què dius.
- ✓ Intenta que el teu missatge sigui divertit i/o interessant per la gent que el sentirà.

ACTIVITAT 2

Activitat de muntatge, fade in/fade out

1. Escull una **cançó** que t'agradi
2. **Grava** amb el teu mòbil 15" d'àudio on facis una petita introducció de la cançó. Pots parlar del que vulguis:
 - Donar informació sobre l'artista o el grup
 - Explicar alguna cosa sobre l'estil musical al qual pertany la cançó
 - Explicar per què t'agrada i /oper quina raó l'has escollit
 - Explicar quina sensació o sentiment et desperta
3. Fes el **muntatge** amb el programa *Audacity* (clica aquí <http://audacity.es/> per descarregar el programa de forma gratuïta) tal com hem explicat a classe:
 - Primer hauràs de tenir la mostra de so (cançó) en *mp3* al teu ordinador
 - Després hauràs d'obrir-la a l'*Audacity* clicant sobre *Arxiu/Importar*
 - Posar primer la introducció de veu i després la cançó
 - Fer *fade in* i *fade out* a la mostra de so de la cançó
 - *Exportar* tot el muntatge en *mp3* o *wav*
4. Una vegada exportat **guarda** el muntatge i **entrega'l** al professor

Objectius:

- ✓ Aprendre a realitzar un **muntatge de so** senzill
- ✓ Familiaritzar-nos amb algunes **eines bàsiques d'edició** d'àudio de l'*Audacity* (importar àudio, moure mostres de so, *fade in*, *fade out*, etc.)
- ✓ Aprendre a exportar un muntatge amb *Audacity*

Tingues en compte...

- ✓ La gravació ha de començar amb el teu nom: "*Em dic ...* "
- ✓ Per poder obrir arxius de so a *Audacity*, aquests han d'estar en un format d'àudio que el programa reconegui: *mp3*, *wav*, etc.
- ✓ Si els arxius amb els que has de treballar (gravació de veu i cançó) no estan en un format que *Audacity* reconegui els hauràs de convertir (*mp3*, *wav*...)

Molt important!!!

- ✓ **Una vegada hagi realitzat el muntatge l'hauràs d'exportar. No acceptaré arxius que no estiguin exportats a *mp3* o *wav*.**

ACTIVITAT 3

Normalitzar àudio

En aquest treball aprendrem com **normalitzar** una mostra d'àudio. Normalitzar vol dir apujar el volum d'una gravació al seu màxim nivell *sense que distorsioni*. Aquesta tècnica ens pot servir per millorar gravacions que sonen fluix.

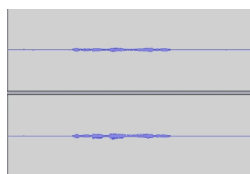
1. Obre Audacity i **Importa** l'arxiu d'àudio que us he passat.
2. **Selecciona** tota la mostra d'àudio fent doble clic sobre ella o clicant i arrossegant el cursor sobre la mostra.
3. Ves a la pestanya **Efecte** a la barra d'eines i selecciona **Normalitzar**.
4. Una vegada has normalitzat la mostra l'hauràs d'**Exportar** en .wav o .mp3 i guardar en algun lloc del teu ordinador.
5. **Guarda'l** en un *pen drive* i **entrega'l** al professor el dia indicat.

Objectius:

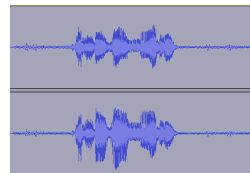
- ✓ Aprendre a normalitzar una mostra d'àudio.
- ✓ Ser capaç de detectar una mostra que té un nivell d'àudio (volum) massa baix.
- ✓ Ser conscients de la importància de treballar amb mostres de so que tinguin nivells d'àudio acceptables.

Fixa't en què...

- ✓ La mostra d'àudio que us dono té un nivell d'àudio (volum) molt dèbil. Això es pot observar sentint la mostra o mirant el gràfic que surt a la pantalla.

Mostra sense normalitzar

Mostra normalitzada

- ✓ La mostra d'àudio normalitzada se sent molt més forta però **no distorsiona**.

Molt important!!!

- ✓ **Una vegada hagis realitzat el muntatge l'hauràs d'exportar. No acceptaré arxius que no estiguin exportats a mp3 o wav.**

ACTIVITAT 4

Guió radiofònic

Escriu el guió del teu podcast seguint aquest esquema:

BLOC I			
SONS i MÚSIQUES	TEXT	OBSERVACIONS	TEMPS
Música: "Thriller"	CARLA: <i>"Hola a tots, bon dia i benvinguts a aquest programa."</i>	Entra en <i>Fade in</i> Música en Segon Pla	15"
	JOAN: <i>"Avui us parlarem del món dels videoclips."</i>	Música en Primer Pla Música en Segon Pla	7"
Música: "Video kill the radio star"		Surt música en <i>Fade out</i> Entra en <i>Fade in</i>	15"
	CARLA: <i>"Ningú discuteix avui dia la importància dels videoclips. Tots, en algun moment o altre, hem gaudit dels videoclips dels nostres artistes favorits. Però sabeu com van néixer? Quin va ser el primer videoclip de la història? Quan i com es va inventar la MTV?"</i>	Surt música en <i>Fade out</i>	
	JOAN: <i>"Intentarem respondre totes aquestes preguntes i moltes més en aquest programa."</i>		

Bibliografía

Celaya, I., Ramírez-Montoya, M. S., Naval, C., & Arbués, E. (2019). The educational potential of the podcast: an emerging communications medium educating outside the classroom. In Proceedings of the 7th International Conference on Technological Ecosystems for Enhancing Multiculturality (TEEM 2019). University of Leon. Spain.

Drew, C. (2017). Edutaining audio: an exploration of education podcast design possibilities. *Educational Media International*, 54(1), 48–62. <https://doi.org/10.1080/09523987.2017.132436>

Freire, E. P. A. (2015). School podcast's cooperative potentials in a freinet's perspective. *Revista Brasileira de Educação*, 20(63), 1033–1056. <https://doi.org/10.1590/S1413-24782015206312>

Garzón Forero, A. P., & Fonseca Cárdenas, L. N. . (2023). El podcast como herramienta para el aprendizaje en educación secundaria: un mapeo sistemático de la literatura. *Miradas*, 18(2), 140–163. <https://doi.org/10.22517/25393812.25351>

Enllaços

Podcast Santa Dorotea (Hearthis): <https://hearthis.at/rdio-santadorotea-td/>

Canal Youtube Ràdio Santa Dorotea: <https://hearthis.at/rdio-santadorotea-td/>

Pàgina web Ràdio SD: <https://sergionieto8.wixsite.com/radiosd>